

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 10 februari 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om hittegods, m. m.

Genom en den 4 januari 1938 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 32, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade, här nedan intagna förslag till

- 1) lag om hittegods; samt
- 2) lag angående ändrad lydelse av 57 § lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred.

I fråga om de skäl som ligga till grund för de genom propositionen framlagda lagförslagen får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Huvudstadgandet av gällande bestämmelser om hittegods finnes i 16 § 2 punkten förordningen den 16 februari 1864 om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall. Enligt detta lagrum åligger det envar, som hittat något, att genast kungöra det och låta lysa tre söndagar å rad i närmaste kyrka på landet eller i alla stadens kyrkor, så ock å häradsting eller rådstuga. Kommer »den, som mist haver» och visar att det funna tillhör honom, äger han taga det åter mot skyldighet att giva skäligh hittelön. Kommer han ej inom natt och år sedan lysning skett, tager kronan två tredjedelar av det funnas värde, medan den återstående tredjedelen tillfaller upphittaren. Stadgandet är oförändrat överflyttat från 48 kap. 1 § missgärningsbalken i 1734 års lag.

Förutnämnda lagrum anger ej närmare vilka föremål som omfattas därav. Tillämplighetsområdet begränsas emellertid i första hand av speciella bestämmelser för vissa slag av fynd. Sådana finnas om s. k. driftefä i 16 § 4 punkten nämnda promulgationsförordning samt om sjöfynd i en särskild lag den 2 april 1918. Härjämte må erinras om förordningen den 30 maj 1873 angående nedgraven skatt, bottenfynd eller annat dylikt, vartill ägare ej finnes. Ehuru lagstiftningen i övrigt icke direkt anger någon begränsning av tillämplighetsområdet för bestämmelserna om hittegods, torde likväl vissa gränser härutinnan kunna uppdragas. Sålunda kunna dessa bestämmelser, vilkas syfte är att bringa förlorad egendom i rätt innehavares händer, icke anses tillämpliga beträffande föremål som sakna ägare, såsom bortkastade eller övergivna saker; sådana föremål äger upphittaren i regel

utan vidare behålla. Detsamma torde gälla beträffande saker av så ringa värde att ett lysningsförfarande skulle framstå som uppenbart orimligt.

Som förutsättning för rätt att omhändertaga en sak som hittegods gäller att den över huvud icke är i någons besittning. Här må framhållas, att föremål som kvarglömts exempelvis å järnvägståg eller i butikslokal i regel måste anses vara i järnvägsförvaltningens, respektive butiksinnehavarens besittning och att utanförstående icke äga taga någon befattning därmed. Med avseende å saker, som kvarglömts eller bortlappats inom järnvägs eller spårvägs område och tillvaratagits av trafikpersonalen, gälla särskilda i administrativ ordning utfärdade föreskrifter, likaså beträffande å postanstalt tillvaratagna föremål.

Bland de förut omnämnda specialbestämmelserna om vissa slag av fynd må närmare redogöras för dem som gälla angående s. k. driftefä. Enligt 16 § 4 punkten strafflagens promulgationsförordning åligger det den som hittar häst, oxe, ko, får, get eller annat få att låta lysa en gång. Upphittaren äger njuta foderlön och ersättning för all annan kostnad, sedan den nytta räknats som han haft av djuret. Kommer ej rätte ägaren inom natt och år, tillfaller djuret upphittaren. I lagrummet förekommer därjämte en processuell föreskrift om edgång. Stadgandet är oförändrat överflyttat från 48 kap. 3 § missgärningsbalken i 1734 års lag.

Med nu berörda bestämmelser om driftefä böra jämföras de stadganden som i 52—57 §§ lagen den 2 juni 1933 om ägofred äro meddelade om intagning av annans hemdjur. Dessa regler äga giltighet endast då det djur som intagits olovligen inkommit på intagarens egna ägor. Det åligger i sådant fall intagaren att underrätta djurets ägare om intagningen eller, om ägaren ej är känd, att kungöra denna i viss ordning. Djurets ägare har som regel ej rätt att återfå djuret annat än mot lösen innefattande ersättning för dels ägorskada som djuret åstadkommit, dels ock kostnaden för kungörelse samt underhåll och vård av djuret efter avdrag för den nytta intagaren haft av detsamma. Blir ägaren ej känd inom fjorton dagar från det kungörelse skett, står det intagaren fritt att antingen tillämpa bestämmelserna om driftefä eller ock låta sälja djuret på offentlig auktion och ur köpeskillingen uttaga honom tillkommande lösen.

Den som underlåter att så lysa fynd eller hittegods, som i lag är stadgat, skall enligt 22 kap. 19 § första stycket strafflagen straffas med böter, högst dubbla värdet av det hittade. Förtiger någon fynd eller hittegods, då ägaren eller annan därtill berättigad sig anmäler eller eljest tillkännagiver, skall han enligt andra stycket av samma paragraf straffas med böter eller fängelse. Jämlikt 22 kap. 21 § strafflagen må brott mot 19 § icke åtalas av annan än målsäganden.

I en vid 1932 års riksdag väckt motion (II: 131) yrkades, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till ny lag om hittegods ävensom till andra därmed sammanhängande författningar. Första

lagutskottet, dit motionen hänvisades, framhöll i sitt däröver avgivna utlåtande (nr 5) bland annat hurusom de lagstadganden och övriga föreskrifter, som gällde på förevarande område, ovedersägligen företedde en brokig bild av skiftande och delvis mycket ålderdomliga bestämmelser samt att, vad särskilt anginge stadgandena i 16 § 2 och 4 punkterna strafflagens promulgationsförordning, det säkerligen vore allom bekant att där meddelade föreskrifter om lysning av fynd icke efterlevdes. Om än några allvarigare missförhållanden icke vållats därigenom, att numera helt andra lysningsförfaranden än de i lag föreskrivna brukade komma till användning, syntes det dock utskottet att det nuvarande tillståndet vore förenat med åtskilliga olägenheter; i detta hänseende erinrades särskilt om den ovisshet om vad man hade att iakttaga, som måste råda hos allmänheten, samt de svårigheter att återfå bortkommen egendom, som måste följa av skiftande skick och bruk i fråga om lysande av hittegods. Med hänsyn härtill fann utskottet yrkandet om en ny lagstiftning angående hittegods icke böra avvisas. Utskottet förutsatte att den nya lagstiftningen begränsades till sådana områden där verkligt behov förelåge.

På hemställan av utskottet anhöll riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 februari 1932 (nr 29), att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till ny lagstiftning rörande hittegods.

I anledning av riksdagens hemställan utarbetades inom justitiedepartementet en i juni 1937 dagtecknad promemoria i ämnet jämte lagutkast.

I promemorian uttalades, att ifrågavarande lagstiftning, på sätt riksdagen antytt, borde begränsas till sådana områden, där praktiskt behov av ändrade eller mera fullständiga regler förelåge. Därav följde bland annat, att sjöfynd, varom så sent som år 1918 meddelats utförliga bestämmelser, lämnades åsido. Vad anginge bestämmelserna om »nedgraven skatt, bottenfynd eller annat dylikt, vartill ägare ej finnes», syntes någon revision därav i förevarande sammanhang icke böra ifrågakomma redan på den grund, att de icke hade mycket gemensamt med den egentliga hittegodsagstiftningen, vars syfte vore att återställa bortkomna saker till rätt innehavare. En reformerad lagstiftning borde sålunda inskränkas till att ersätta 16 § 2 och 4 punkterna i promulgationsförordningen till strafflagen med nya och fullständigare lagregler samt reglera vad därmed stode i oskiljaktigt sammanhang. De nya lagreglerna borde omfatta även det fall, att ägaren till hittegods redan då fyndet gjordes vore känd för upphittaren. Huvudsynpunkten vid lagbestämmelsernas utformning borde vara att i största möjliga mån befrämja att ägaren eller den eljest till bortkommet gods berättigade återfinge sitt.

Vid promemorian voro fogade utkast bl. a. till lag om hittegods och lag om ändrad lydelse av 57 § lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred.

Över promemorian jämte lagutkastens avgåvos efter remiss utlåtanden

av överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro och Jämtlands län ävensom av generalpoststyrelsen, järnvägsstyrelsen, statskontoret, föreningen Sveriges landsfiskaler, Svenska spårvägs-, buss- och förortsbaneföreningen samt Sveriges köpmannaförbund.

Sedan lagutkasten därefter undergått överarbetning inom justitiedepartementet, därvid vissa jämkningar vidtagits, remitterades förslag i ämnet till lagrådet. Föredragande *departementschefen* anförde därvid bland annat följande:

»Vad först angår utkastet till lag om hittegoods torde i 1 § av lagen, på sätt i utkastet föreslagits, böra såsom huvudregel stadgas, att den som hittar något skall anmäla fyndet hos polismyndighet, men att, om ägaren till godset är känd, upphittaren i stället må underrätta honom om fyndet. I överensstämmelse med gällande rätt förutsätta dessa stadganden icke någon skyldighet för den som påträffar ett borttappat föremål att därmed taga befattning. Endast för den händelse han så gör skall han bli underkastad de förpliktelser som i lagen åläggas en upphittare. Det synes överflödigt att, såsom i några yttranden hemställts, närmare utmärka detta.

I ett par yttranden har uttalats, att i lagen borde uttryckligen stadgas befrielse från anmälningsskyldighet i fråga om fynd, som är av obetydligt värde. Att i lagen angiva en bestämd värdegräns för de fall, då anmälan skall ske, är emellertid ej lämpligt; och ej heller i övrigt synes i lagen böra stadgas inskränkning i anmälningsskyldigheten.

Bestämmelsen om skyldighet att göra anmälan om fynd till polismyndighet torde få anses innebära skyldighet för upphittaren att, när det är honom bekant, upplysa vem ägaren är och eljest meddela alla för honom kända omständigheter, som kunna tjäna till ledning för ägarens identifiering och hittegodsets återställande; särskilda bestämmelser härom synas överflödiga. Det synes emellertid icke lämpligt att, såsom i ett yttrande ifrågasatts, göra anmälan till polismyndighet obligatorisk även i sådana fall, då ägaren är känd.

Enligt 1 § i utkastet skulle anmälan till polismyndighet ske utan dröjsmål. Då emellertid omständigheterna kunna vara sådana att en viss tidsfrist bör stå upphittaren till buds för att söka anträffa ägaren innan anmälan behöver ske, synes lämpligt att så ändra bestämmelsen, att anmälan skall ske 'utan oskäligt dröjsmål'.

Såsom i utkastet föreslagits torde anmälan om fynd böra kunna ske hos vilken polismyndighet som helst och således ej, såsom i ett yttrande hemställts, endast hos polismyndigheten å fyndorten; att behöva göra anmälan därstädes skulle då fyndet gjorts exempelvis under resa eller utflykt kunna vara obilligt gentemot upphittaren. Har anmälan gjorts hos polismyndighet å annan ort än den där fyndet skedde, lärer, såsom i ett par yttranden framhållits, nämnda myndighet böra underrätta polismyndighet på fyndorten för vidtagande av erforderliga lysningsåtgärder; i den mån bestämmelser härom erfordras, torde de emellertid böra meddelas i administrativ ordning. I detta sammanhang må anmärkas, att det icke torde vara erforderligt att, såsom

några myndigheter ifrågasatt, i lagen införa bestämmelse om vad där avses med polismyndighet. Även härvidlag torde gälla, att de närmare föreskrifter som kunna påkallas böra givas i administrativ väg.

I enlighet med vad i utkastet föreslagits bör polismyndighet, när anmälan om hittegods skett, kungöra fyndet på lämpligt sätt eller, där ägaren till godset är känd, underrätta honom. Det synes icke ändamålsenligt att, såsom i vissa yttranden ifrågasatts, i lagen införa närmare föreskrifter om sättet för fynds kungörande. Polismyndighet bör nämligen kunna anpassa kungörelseförfarandet efter omständigheterna. Där fråga är om mera värdefullt gods torde annonsering i ortstidning utan dröjsmål böra ske. I fråga om mindre värdefullt gods lär i regel meddelande om de fynd som gjorts under viss tidrymd kunna göras genom en gemensam annons. I vissa fall torde anslag om fynd på lämplig plats vara tillfyllest. För det fall, att polismyndigheten sedan kungörande skett vinner kännedom om ägaren, bör naturligtvis denne direkt underrättas; uttrycklig föreskrift härom i lagen lär vara överflödig. — — —

I 2 § av utkastet upptogs föreskrifter, att hittegods skulle väl vårdas, att godset skulle överlämnas i polismyndighets vård, där myndigheten det påkallade, samt att upphittaren städse hade rätt att överlämna godset till polismyndighet. Vidare intogs i paragrafen en bestämmelse att polismyndighet finge låta försälja hittegods, när skäl därtill vore. I ett par yttranden har ifrågasatts obligatorisk skyldighet för upphittaren att, då anmälan om hittegods göres till polismyndighet, också överlämna godset. Tillräckliga skäl för införande av en sådan skyldighet synas emellertid ej finnas. — — —

Vad härefter angår frågan vem hittegods skall tillfalla, när ägaren gått förlustig sin rätt, gäller för närvarande att kronan erhåller två tredjedelar och upphittaren återstoden av godsets värde. I utkastet föreslogs att i dylika fall upphittaren ensam skulle erhålla godset, dock mot skyldighet att gälda polismyndighets kostnad i anledning av fyndet. Såsom stöd för den sålunda intagna ståndpunkten anfördes i promemorian, att den nuvarande lagbestämmelsen om kronans rätt till andel av godsets värde knappast torde tillämpas i andra fall än då godset inlämnats till polismyndighet. För närvarande ansåge sig en upphittare berättigad att, om ägaren ej efter annonsering eller annan lysning anmälde sig, behålla godset. En lagfäst regel att upphittaren hade rätt till hittegods, då ägarens rätt prekluderats, syntes också bäst främja lagstiftningens syfte samt kunde i sin mån uppmuntra dem som påträffade borttappade föremål att tillvarata dem och minska frestelsen att förtiga fynd. För övrigt skulle den realisation, som bleve nödvändig följd av ett stadgande om kronans andel i värdet, såsom regel bliva oförmånlig. Den sålunda i utkastet föreslagna lösningen av förevarande spörsmål har i yttrandena icke föranlett någon erinran. Enligt vad statskontoret upplyst uppgick kronans andel i hittegods för budgetåret 1935/1936 till allenast 8,500 kronor och torde i allmänhet varit lägre. Statskontoret har för den skull ur statsfinansiell synpunkt icke haft något att erinra mot förslaget. Jag vill ock ansluta mig till den i utkastet intagna ståndpunkten. — — —

Såsom i utkastet, 4 § första stycket, föreslagits, torde böra stadgas, att om någon tillvaratager hos honom kvarglömd sak, reglerna om hittegods skola vinna tillämpning, med undantag av att hittelön ej skall utgå. En sådan bestämmelse torde särskilt få tillämpning å de vanliga fallen, att föremål kvarglömmas i butiker eller offentliga lokaler. Förevarande stadgande torde böra upptagas som 6 § i lagen.

I 4 § andra stycket av utkastet föreskrevs, att där i särskilda författningar meddelats föreskrifter angående sådant som förlorats inom järnvägs eller spårvägs område eller eljest å fortskaffningsmedel i allmän trafik skulle vad sålunda stadgats lända till efterrättelse. Såsom generalpoststyrelsen hemställt torde emellertid även de särskilda bestämmelser, som meddelats med avseende å föremål vilka tillvaratagits å postanstalt, alltjämt böra gälla. I enlighet härmed synes som 7 § i lagförslaget böra stadgas, att i den mån i särskilda författningar meddelats föreskrifter angående sådant som tillvaratages å postanstalt eller å fortskaffningsmedel i allmän trafik eller inom område, som hör till företag för sådan trafik, vad sålunda stadgats skall lända till efterrättelse.

Av den redogörelse som lämnats för gällande rätt framgår, att olika bestämmelser för närvarande äro tillämpliga i fråga om omhändertagande av så kallat driftefä å ena samt intagande av annans hemdjur enligt lagen om ägofred å andra sidan. Såsom i 5 § första stycket av utkastet föreslagits böra lämpligen samma regler gälla. Sålunda torde såsom 8 § i lagen om hittegods böra införas stadgande, att om någon hittar hemdjur, bestämmelserna om intaget hemdjur i lagen om ägofred — efter den ändring däri som i det följande skall angivas — i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse, ändå att fall som där avses ej är för handen. — — —

Beträffande härefter utkastet till ändring av 57 § i lagen om ägofred må erinras, att enligt detta lagrumms nuvarande lydelse skall, i det fall att ägaren till intaget hemdjur ej blir känd inom fjorton dagar efter det intagningen enligt 52 § samma lag kungjorts i kyrkan och i en å orten spridd tidning, intagaren låta lysa på sätt om hittat kreatur finnes stadgat och skola reglerna om driftefä även i övrigt vinna tillämpning; dock att, om intagaren hellre vill låta sälja djuret å offentlig auktion och ur köpeskillingen uttaga honom tillkommande lösen, han är därtill berättigad. I utkastet till ändring av förevarande lagrum upptogs i ett första stycke stadgande, att intagaren, om ägaren ej bleve känd inom angivna tid, hade att utan dröjsmål göra anmälan om intagningen hos polismyndigheten i orten. Såsom andra stycke föreslogs bestämmelse, att om intagaren, sedan anmälan skett, ville sälja djuret å offentlig auktion och ur köpeskillingen uttaga honom tillkommande lösen, skulle han vara därtill berättigad. Hade ett år förflutit från det intagningen anmälts hos polismyndigheten, och vore ägaren alltjämt okänd, skulle, enligt tredje stycket i paragrafen, djuret eller, där det blivit sålt, köpeskillingen i dess helhet tillfalla intagaren. Vad sålunda i utkastet föreslagits synes vara en lämplig lösning av frågan; någon erinran däremot har ej heller framkommit i yttrandena. — — —

En av lagrådets ledamöter hemställde, att 2 § i förslaget till lag om hittegods omarbetades i sådan riktning, att allmän skyldighet föreskrevs att vid anmälan om hittegods till polismyndighet överlämna det upphittade, såvida ej polismyndigheten medgäve att det förvarades av upphittaren. Samme ledamot hemställde vidare, att det i 7 § nämnda lagförslag gjorda förbehållet om möjlighet att i vissa fall meddela särskilda föreskrifter om tillvarataget gods icke måtte, såsom föreslagits, avse även sådant som tillvaratagits å postanstalt.

Lagrådets övriga ledamöter lämnade förslagen utan erinran.

De ålderdomliga bestämmelser om lysning av hittegods som nu gälla ha under senare tid knappast iakttagits, utan i stället ha helt andra lysningsförfaranden kommit till användning. Med hänsyn till de olägenheter, som äro förbundna med en sådan ordning, anhöll 1932 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t om utarbetande och framläggande av förslag till ny lagstiftning om hittegods. Vid utarbetandet av de nu framlagda lagförslagen ha i stort sett beaktats de synpunkter som vid nämnda riksdag anlades å frågan. Utskottet vill också tillstyrka genomförandet av förevarande lagstiftning.

Utskottet.

Vad beträffar den närmare utformningen av de särskilda bestämmelserna i lagförslagen har utskottet, i fråga om förslaget till lag om hittegods, uppmärksammat följande.

I 1 § av förslaget stadgas att den som hittat något skall utan oskäligt dröjsmål anmäla fyndet hos polismyndighet, dock att, om ägaren till hittegodset är känd, upphittaren i stället må underrätta honom om fyndet. Föreskriften att anmälan till polismyndighet skall ske »utan oskäligt dröjsmål» innebär bl. a., såsom ock av departementschefen framhållits, att upphittaren erhåller en viss tidsfrist för att söka anträffa ägaren innan anmälan behöver ske. Lagen avser sålunda icke att förhindra användandet av hittills tillämpade — ofta både enkla och effektiva — medel att komma i förbindelse med en för upphittaren okänd ägare. Skulle en sådan åtgärd icke omedelbart leda till åsyftat resultat, bör utan ytterligare dröjsmål anmälan göras till polismyndighet. Besväret med en dylik anmälan, vilken kan ske alldeles formlöst, även genom brev eller telefon, är så ringa, att betänklighet ej bör möta att i ägarens intresse ålägga den som omhändertagit ett upphittat föremål en laglig skyldighet härutinnan.

Enligt 2 § i förslaget skall hittegods överlämnas till polismyndighet, då upphittaren önskar det eller polismyndigheten eljest finner det påkallat. Inom utskottet har framförts den tanken att nämnda bestämmelse måtte, på sätt en av lagrådets ledamöter hemställt, omarbetas i sådan riktning, att allmän skyldighet föreskrevs att vid anmälan om hittegods till polismyndighet överlämna det upphittade, såvida ej polismyndigheten medgäve att det förvarades av upphittaren. Utskottet har emellertid funnit övervägande skäl tala för att bibehålla Kungl. Maj:ts förslag härutinnan i oförändrat skick. Därvid har utskottet särskilt beaktat att en *huvudregel* om skyldighet att överlämna det upphittade till polismyndigheten skulle kunna vålla såväl upphitta-

ren och ägaren som polismyndigheten olägenhet. Särskilt på landsbygden med dess stora avstånd skulle det sålunda ofta ställa sig besvärligt att överlämna hittegodset till polisen. Och ägaren torde ej sällan vara att påträffa å eller i närheten av fyndorten, varför ett återförande av godset skulle bli erforderligt. Om allt hittegoods som regel skulle överlämnas till polisen, kunde det slutligen uppstå svårighet att anskaffa tillräckliga lokaler för godsets lagring, särskilt som en del ofta förekommande hittegoods, såsom velocipeder, sparkstöttingar och biltillbehör, upptar stor plats.

Då det i de nu behandlade paragraferna föreskrives, att det är till *polismyndighet*, som anmälan om fynd skall göras och hittegoods må överlämnas, uteslutes icke möjligheten för allmänheten att anmäla och överlämna fynd till närmaste polisman (fjärdingsman). Polisman, som sålunda mottagit anmälning eller gods, har därefter att överbringa anmälningen resp. godset till den överordnade polismyndighet som skall utöva den vidare befattningen med fyndet (kungörandet etc.). De skyldigheter som i förevarande avseenden åvila de olika polismännen torde, i den mån de icke kunna anses framgå redan av polisens allmänna uppgifter, komma att närmare regleras genom de föreskrifter vilka, på sätt departementschefen uttalat, skola utfärdas i administrativ ordning.

Beträffande den i 4 § av förslaget upptagna preklusionstiden av ett år har inom utskottet ifrågasatts, huruvida icke nämnda tid borde förkortas, exempelvis till sex månader. Som skäl härför ha bl. a. framhållits svårigheterna att förvara hittegoods under en så pass lång tid som ett år. Av hänsyn till godsets ägare har utskottet emellertid stannat vid att icke föreslå någon förändring i den ifrågavarande preklusionstidens längd, vilken för övrigt nära överensstämmer med den nu gällande. Enskild person, som vill befria sig från besväret med godsets förvaring, är ju för övrigt oförhindrad att avlämna detsamma till polisen.

I 5 § av förslaget föreskrives, att därest upphittaren ej fullgör vad i 1 § är stadgat, han skall hava förverkat all rätt på grund av fyndet. Lagförslaget innehåller däremot ingenstädes någon hänvisning till det straff som i allmänna strafflagen finnes stadgat för underlåtenhet att iakttaga bestämmelserna om hittegoods. Då lagförslagets formulering kan föranleda det missförståndet, att försummad lysning ej har annan rättsverkan än den i 5 § angivna, vill utskottet föreslå att i 5 § infogas en hänvisning till gällande straffbestämmelser.

Såsom en ledamot i lagrådet påpekat, är det för vinnande av det med förevarande lagstiftning avsedda ändamålet av vikt att hittegoods i största möjliga utsträckning underkastas likartade bestämmelser och framför allt att på varje ort befattningen med hittegoods koncentreras hos en myndighet. Enligt förslagets 7 § kunna särskilda regler komma att gälla dels för sådant som tillvaratages å postanstalt och dels för vad som omhändertages å fortskaffningsmedel i allmän trafik eller inom område som hör till företag för sådan trafik. Medan det ingår i den allmänna uppfattningen att föremål, kvarglömda å järnväg, spårvagn eller buss, böra efterhöras å särskild expedition

för varje särskilt kommunikationsföretag, torde motsvarande uppfattning icke vara rådande beträffande postanstalt. Då en särbestämmelse för posten icke heller eljest kan anses vara av förhållandena påkallad, vill utskottet, i likhet med nyssnämnde lagrådsledamot, föreslå en sådan ändring av 7 § att det däri gjorda förbehållet icke kommer att avse vad som tillvaratages å postanstalt.

Vad beträffar de i 7 § avsedda särskilda bestämmelserna för fortskaffningsmedel i allmän trafik torde en översyn och komplettering av förefintliga föreskrifter vara erforderlig i syfte att åt dessa bestämmelser giva ett i möjligaste mån enhetligt innehåll.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande att riksdagen funnit vissa ändringar böra i Kungl. Maj:ts förslag vidtagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

L a g

om hittegoods.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Var som något hittar skall utan oskäligen dröjsmål anmäla fyndet hos polismyndighet. Är ägaren till hittegodset känd, må upphittaren i stället underrätta honom om fyndet.

Polismyndighet åligger att, när anmälan om hittegoods skett, kungöra fyndet på lämpligt sätt eller, där ägaren till godset är känd, underrätta honom.

2 §.

Hittegoods skall väl vårdas. Vill upphittaren överlämna godset till polismyndighet, have rätt därtill. Polismyndighet må ock eljest, där så finnes påkallat, omhändertaga godset.

Polismyndighet må låta försälja hittegoods, när godset ej kan vårdas utan fara för försämring eller vården är förenad med alltför stora kostnader eller eljest särskilda skäl till försäljning finnas.

3 §.

Ägaren vare berättigad taga hittegoods åter mot det han gäldar polismyndighets och upphittares skäliga kostnader i anledning av fyndet ävensom skälig hittelön.

Uppkommer tvist rörande lösesummans belopp, skall frågan härom avgöras av domstol; polismyndighet som har godset i sin vård dock obetaget att utlämna det till ägaren mot lösen som polismyndigheten finner skälig.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

4 §.

Varder ägare till hittegods ej känd inom ett år från det fyndet anmäldes hos polismyndighet, eller kommer ägaren ej inom tre månader från det han av polismyndighet underrättats om fyndet, eller kan ägaren eljest anses hava uppgivit sin rätt, tillfalle godset upphittaren; dock vare denne skyldig gälda polismyndighets kostnader i anledning av fyndet. Är godset i polismyndighets vård, och underlåter upphittaren att inom tre månader efter anmaning gälda polismyndighetens kostnader, eller kan han eljest anses hava uppgivit sin rätt, skall godset, efter avdrag av nämnda kostnader, tillfalla kronan.

5 §.

Fullgör upphittaren ej vad i 1 § är stadgat, have förverkat all rätt på grund av fyndet.

5 §.

Fullgör upphittaren ej vad i 1 § är stadgat, *straffes efter allmän lag* och have förverkat all rätt på grund av fyndet.

6 §.

Tillvaratager någon hos honom kvarglömd sak, skall vad ovan stadgas om hittegods äga motsvarande tillämpning; dock skall hittelön ej utgå.

7 §.

I den mån i särskilda författningar meddelats föreskrifter angående sådant som tillvaratages *å postanstalt eller* å fortskaffningsmedel i allmän trafik eller inom område som hör till företag för sådan trafik, skall vad sålunda stadgats lända till efterrättelse.

7 §.

I den mån i särskilda författningar meddelats föreskrifter angående sådant som tillvaratages å fortskaffningsmedel i allmän trafik eller inom område som hör till företag för sådan trafik, skall vad sålunda stadgats lända till efterrättelse.

8 §.

Hittar någon hemdjur, skall vad i 52—57 §§ lagen om ägofred stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse, ändå att fall som där avses ej är för handen.

9 §.

Om sjöfynd samt om nedgrävd skatt, bottenfynd eller annat dylikt, vartill ägare ej finnes, är särskilt stadgat.

10 §.

Konungen äger meddela erforderliga föreskrifter rörande tillämpningen av denna lag.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939, vid vilken tid 16 § 2 och 4 punkterna förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall den 16 februari 1864 (nr 11 s. 101) skola upphöra att gälla.

L a g

angående ändrad lydelse av 57 § lagen den 2 juni 1933 (nr 269) om ägofred.

Härigenom förordnas, att 57 § lagen den 2 juni 1933 om ägofred skall erhålla följande ändrade lydelse:

57 §.

Bliver ägare till intaget hemdjur ej känd inom fjorton dagar efter det kungörelse enligt 52 § ägt rum, göra intagaren utan dröjsmål anmälan om intagningen hos polismyndigheten i orten.

Vill intagaren, sedan anmälan skett, sälja djuret å offentlig auktion och ur köpeskillingen uttaga honom tillkommande lösen, vare därtill berättigad.

Har ett år förflutit från det intagningen anmälts hos polismyndigheten, och är ägaren alltjämt okänd, skall djuret eller, där det blivit sålt, köpeskillingen i dess helhet tillfalla intagaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Stockholm den 10 februari 1938.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Karl Emil Johanson**, *Ewerlöf**, *Gärde*, *Englund**, *Karl A. Karlsson*, *Karl Johan Olsson* och *Egnell*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist*, *Lindqvist* och *Hedlund* i Östersund, fru *Östlund* samt herrar *Olsson* i Mellerud, *Larsson* i Hede*, *Werner* i Höjen och *Olsson* i Rimforsa.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
